

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/24675 G.K.104
7/25094-7/25096 G.K.10
7/25533-7/25538 G.K.116
7/26779
7/26781-7/26782 } G.K.13
7/26784
7/24844 G.K.105
.../.../2020

Sayı :30824082-610 / E. 95433
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

30 Nisan 2020

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/25815
7/25817-7/25822 } G.K.1
7/25968-7/25969 G.K.11

Murat DEMİRER
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet- 7 Sayfa)
- Cevap Yazısı (79 Adet, 159 Sayfa)

7/26388-7/26389 G.K.126
7/26629-7/26632 G.K.133
7/26923-7/26924 G.K.135
7/27266 G.K.140
7/27811
7/24951-7/24952 G.K.107
7/26520 } G.K.129
7/26522 }
7/27168-7/27170 G.K.139

7/26236-7/26238 G.K.122
7/26391-7/26394 G.K.126
7/26920-7/26921 G.K.135
7/27172 G.K.139
7/21764 G.K.59
7/25727-7/25731 G.K.116
7/26228-7/26234 G.K.122
7/26634-7/26635 G.K.133
7/26786-7/26787 G.K.134
7/27035 G.K.136
7/25098 G.K.107
7/25409 G.K.111
7/26105-7/26106 G.K.120
7/25404 } G.K.111
7/25406 }
7/25829-7/25831 G.K.117
7/25963-7/25964 G.K.118

**MANİSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU'NUN
TBMM 7/26228 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Elazığ ve Manisa'da yaşanan depremler deprem gerçeği ile bir kez daha yüzleşmemize neden olmuştur.

Depremlerde can kaybının önlenmesi ve zararların en aza indirilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasının zorunluluğu son yaşadığımız depremlerde bir kez daha görülmüştür.

Her iki depremde de en çok zarar gören yapılar köylerdedir. Çünkü köy evleri ve yapılarının neredeyse tamamı mühendislik hizmeti görmemiş eski yapılardan oluşmaktadır.

6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında yapılan deprem zararlarını önlemeye yönelik tüm çalışmalar şehir merkezi odaklıdır.

Belediyelerin riskli yapıların yıkılarak yenilerinin yapılması için dönüşüm ve yenileme çalışmaları projeleri belediyeler tarafından hazırlanarak merkezi idare tarafından riskli alan olarak onaylanmaktadır. Bu projeler genellikle rant odaklıdır. Büyükşehir olan yerlerde köy tüzel kişilikleri kaldırıldığı için belediyelerin buralara kentsel dönüşüm projeleri yapmaları mümkün görülmemektedir.

Deprem riski altında bulunan köy ve kasabalarda bu konuda bir çalışma yapılmamaktadır. Genellikle depremlerden sonra, zarar gören köylerde zararın tatmini yönünde çalışmalar yapılmaktadır ki hasar tespit çalışmaları, hak sahipliği, listelerin hazırlanması, askı süreleri mahkemeler derken bu süreç iki yılı geçmektedir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Köysel Dönüşüm Projeleri, TOKİ Tarım-Köy projelerini uygulamaya başlamış, fakat bir, iki uygulamadan sonra projeler durdurulmuştur. Bu projeler baraj yapımı, kamu yatırımı gibi nedenlerle yerleşim yeri değişecek olan köylere uygulanmıştır.

Bu konuda Çevre ve Şehircilik Bakanlığında da bir koordinasyonun olmadığı da görülmektedir. Deprem riski altında bulunan alanların tespiti ve belediyelerin kentsel dönüşüm projeleri Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü sorumluluğunda bulunurken, Köysel Dönüşüm Projeleri Yapı İşleri Genel Müdürlüğü sorumluluğundadır. Deprem riski olan köylere yönelik çalışmaların hangi genel müdürlüğün sorumluluk alanında olduğu bilinmemektedir.

Depremlerde en çok köylerde bulunan yapılar zarar görmekte, can ve mal kayıpları yaşanmaktadır. Manisa Akhisar ve Kırkağaç ilçelerimizde başlayan ve halen deprem fırtınası şeklinde devam eden depremler nedeniyle eskiden köy olan kırsal mahallelerde çok sayıda yapı hasar görmüştür.

Bugün yaşanan depremler duracak oluşan zararlar bir şekilde karşılanacaktır. Fakat önümüzdeki yıllarda yaşanacak depremlerde zararların en aza indirilmesi can ve mal kayıplarının önlenmesi için köy ve kasabalara yönelik dönüşüm ve iyileştirme çalışmalarının yapılması zorunluluktur.

Manisa Akhisar ve Kırkağaç ilçemize bağlı olan kırsal mahallerde riskli yapıların yıkılarak depreme dayanıklı sağlam binaların yapılması amacıyla projelerin geliştirilmesi bu amaçla faizsiz uzun vadeli krediler verilmesi gerekmektedir.

Dönüşüm kapsamında köylerde ve yörelerde yaşayan vatandaşlarımıza daha güvenli ve sağlıklı binaların yapılması yanında yöresel mimari ile geleneksel köy yaşamının birleştirilmesi ve halkın geçim imkânlarının iyileştirilmesine yönelik çalışmalara projelerde yer verilmesi gerektiği de uzmanlarca dile getirilmektedir.

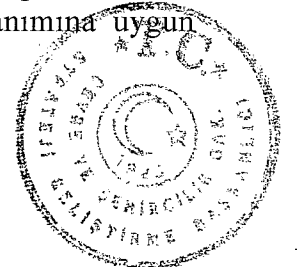
Bunlara göre;

- 1- Türkiye genelinde resmi kurum ve kuruluşlarca "riskli alan" olarak tespit edilen köy ve kasaba ile daha önce köy tüzel kişiliğine haiz olan Büyükşehir sınırları dâhilindeki mahalle var mıdır varsa sayısı nedir ve bunlar hangi il ve ilçelerdedir?
- 2- Son günlerde depremlerin yaşandığı Manisa, Elazığ ve Malatya illeri başta olmak üzere deprem riski olan köy ve kasabalar ile büyükşehir sınırları içerisinde kalan kırsal mahallelerde Köysel Dönüşüm Projeleri başlatmayı düşünüyor musunuz?
- 3- Bu bölgelerde ya da Cumhurbaşkanınca riskli alan olarak belirlenecek belediye sınırları dışında kalan köy ve kasabalar ile daha önce köy tüzel kişiliğine haiz olan Büyükşehir sınırları dâhilindeki mahallerde depreme dayanıklı olmayan bina ve yapılarını yıkarak yenisini yapmak isteyen vatandaşlara uzun vadeli faizsiz kredi vermeyi düşünüyor musunuz?
- 4- Deprem vergilerinin amacı dışında kullanıldığına ilişkin iddialar da dikkate alınarak, halen toplanmakta olan deprem vergilerini köy ve kasabalardaki riskli bina ve yapıların yıkılarak yenisinin yapılması için kullanacak mısınız?

CEVAPLAR:

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ve ilgili Yönetmelikler uyarınca afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşam çevrelerini teşkil etmek üzere iyileştirme, tasfiye ve yenilemelere ilişkin dönüşüm uygulamaları yürütülmekte olup, afet riski nedeniyle can ve mal kaybının yaşanması muhtemel yapı ve alanların tespiti, öncelikle ilgili İdarelerce yapılmakta ve ilan edilmek üzere Bakanlığımıza teklif edilmekte olup, anılan Kanun'un İdare tanımında belediye, il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ya da ilçe belediyelerine atıfta bulunularak, yerel yönetimlere doğrudan uygulayıcı nitelikte yetki verilmiştir.

Bu çerçevede, 6306 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra Bakanlığımızca 81 Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden ülkemizde zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan alanlardaki olası afet risklerinin bertaraf edilerek doğal afetlere hazırlıklı modern yaşam standartlarına sahip, risklerden arındırılmış yaşanılabilir şehirler oluşturulması amacıyla "Riskli Alan" tanımına uygun bölgelerin tespit edilmesi ve;

Bakanlığımızca onaylanan Kentsel Dönüşüm Strateji Belgesinin Hazırlanmasına Yönelik İlke ve Esaslar çerçevesinde kentsel dönüşüm uygulamalarında karşılaşılan sorunların çözümü, dönüşüm sürecinin iyileştirilmesi ile yerleşim ölçeğindeki kentsel dönüşümün bütüncül bir şekilde yönetilmesini sağlamak amacıyla yeni bir yaklaşıma ihtiyaç duyulduğu belirtilerek, bu ihtiyaca binaen kentsel dönüşümüne yeni bir çerçeve çizilerek dönüşüm hedefleri belirlenmiş olup bu hedeflerin hayata geçirilmesi amacıyla dönüşüm uygulamalarını yönlendirecek Kentsel Dönüşüm Strateji Belgesinin il ve ilçe bazında hazırlanması ve afet riski en yüksek olan alanların tespit edilerek Bakanlığımıza bildirilmesi istenilmiştir.

Kentsel Dönüşüm Strateji Belgesi Hazırlanmasına İlişkin İlke ve Esaslarda belirtildiği üzere Kentsel Dönüşüm Strateji Belgeleri büyükşehir belediyeleri tarafından, idari sınırlarını tamamını içerecek şekilde, il ve ilçe belediyeleri tarafından ise belediye ve mücavir alan sınırı bütününde hazırlanmaktadır.

Dolayısıyla, dönüşüm çalışmalarının kırsal mahalle ya da kent merkezi ayrımı yapılmaksızın afet riski esasına dayalı olarak planlanması amaçlanmaktadır.

Bu doğrultuda, 6306 sayılı Kanun kapsamında Büyükşehir Belediye sınırları içerisinde kalan alanlarda da, İdarelerince risk teşkil ettiği tespit edilen alanlara dair teklif dosyaları, alanın kırsal ya da kentsel niteliği taşımasına dair herhangi bir ayırım gözetilmeksizin Bakanlığımızca değerlendirilmektedir.

Ayrıca, Manisa, Malatya ve Elazığ illeri başta olmak üzere, yakın dönemde deprem afetine maruz kalan vatandaşlarımıza yönelik zarar gören köyler de dâhil olmak üzere, hasar tespit çalışmalarına ilişkin işlemler Bakanlığımız ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlarla birlikte yürütülmektedir.

Öte yandan, 6306 sayılı Kanun kapsamında, alansal uygulama yapılmak suretiyle yapısal ve mekânsal dönüşümün sağlanmasının yanı sıra, yapı malikleri tarafından "Riskli Yapı Tespiti" yaptırmak suretiyle de yapısal olarak dönüşüm süreci gerçekleştirilebilmektedir.

Bunun için öncelikle maliklerden herhangi biri veya kanuni temsilcileri tarafından Bakanlığımız resmi internet adresinde ilan edilen lisanslandırılmış kurum ve kuruluşlara, tapu ve kimlik belgesinin fotokopisi ile birlikte müracaat edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, Bakanlığımızca 6306 sayılı Kanun uyarınca yürütülen kentsel dönüşüm uygulamalarında hak sahiplerinin, Bakanlığımız ile protokol imzalayan bankalardan kullanılacak kredilerine dönüşüm projeleri özel hesabından karşılanmak üzere faiz desteği verilebilmektedir.

Öte yandan, 5543 sayılı İskân Kanunu kapsamında Bakanlığımız 2020 Yılı Yatırım Programında yer alan Kırsal Alanda Kendi Evini Yapana Yardım projesinde (köysel dönüşüm) kredili konut yapım işleri de devam etmektedir.

Kırsal yerleşmelerde yeni yapılacak yapıların yöresel yerleşim dokusunu, bölgenin doğal şartlarını ve arazi formunu dikkate alan, yöre halkının kültürel özelliklerine, yaşam koşullarına ve alışkanlıklarına uygun, günümüz ihtiyaçlarına cevap verebilen, yöresel mimari özellikleri barındıran ve yöresel malzemeyi kullanan, afete dayanıklı, güvenli, fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılması hedeflenmektedir.

Hak sahibi ailelere konut yapımı için geri ödemeli 10 yıl vadeli, 2 yıl geri ödemesiz ve yıllık %2 faizli konut kredi desteği verilmektedir. Proje dâhilinde baraj yapımından etkilenen, afet nedeniyle parçalanmış veya altyapı götürülemeyen gelişmemiş köyler bulunmakta olup ülke genelinde 36 adet ilden 89 adet köy yatırımında bulunmaktadır. 1.688 adet ailenin konut yapımları önceki yıllarda başlamıştır. Fiziki gerçekleşme farklı seviyelerde olup; %20-90 arasında değişmektedir.

Ayrıca kredi kullanmadan kendi imkânları ile konut yapmak isteyenlere de ücretsiz proje ve teknik destek verilmektedir.

Bununla birlikte Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından da Elazığ'da yaklaşık 1.500'si köylerde olmak üzere toplam 19 bin 100 konut, Malatya'da ise 1.650'si köylerde olmak üzere toplam 4.450 konutun planlama, projelendirme, ihale ve inşaat çalışmaları devam etmektedir. Manisa'da ise 50 Bin ve 100 Bin konut kampanyaları kapsamında 2.500 konut uygulaması hayata geçirilecektir.

